

TAINA TERVONEN

**ME
EMME OLE
TÄÄLTÄ**

MUUKALAISINA EUROOPAN RAJOILLA

ATENA

© Taina Tervonen ja Atena / Kustannusosakeyhtiö Otava

Tämän kirjan kirjoittamista ovat tukeneet Suomen Tietokirjailijat,
Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö (Jokes) ja Otavan kirjassäätiö

Joidenkin henkilöiden nimet on muutettu heidän pyynnöstään.

Kansi: Tommi Tukiainen

Kannen kuva: Mbour, Senegal, © Laurent Hazgui

Kartta: Ari Suramo

Atena
Jyväskylä
atena.fi

ISBN 978-951-1-48519-3

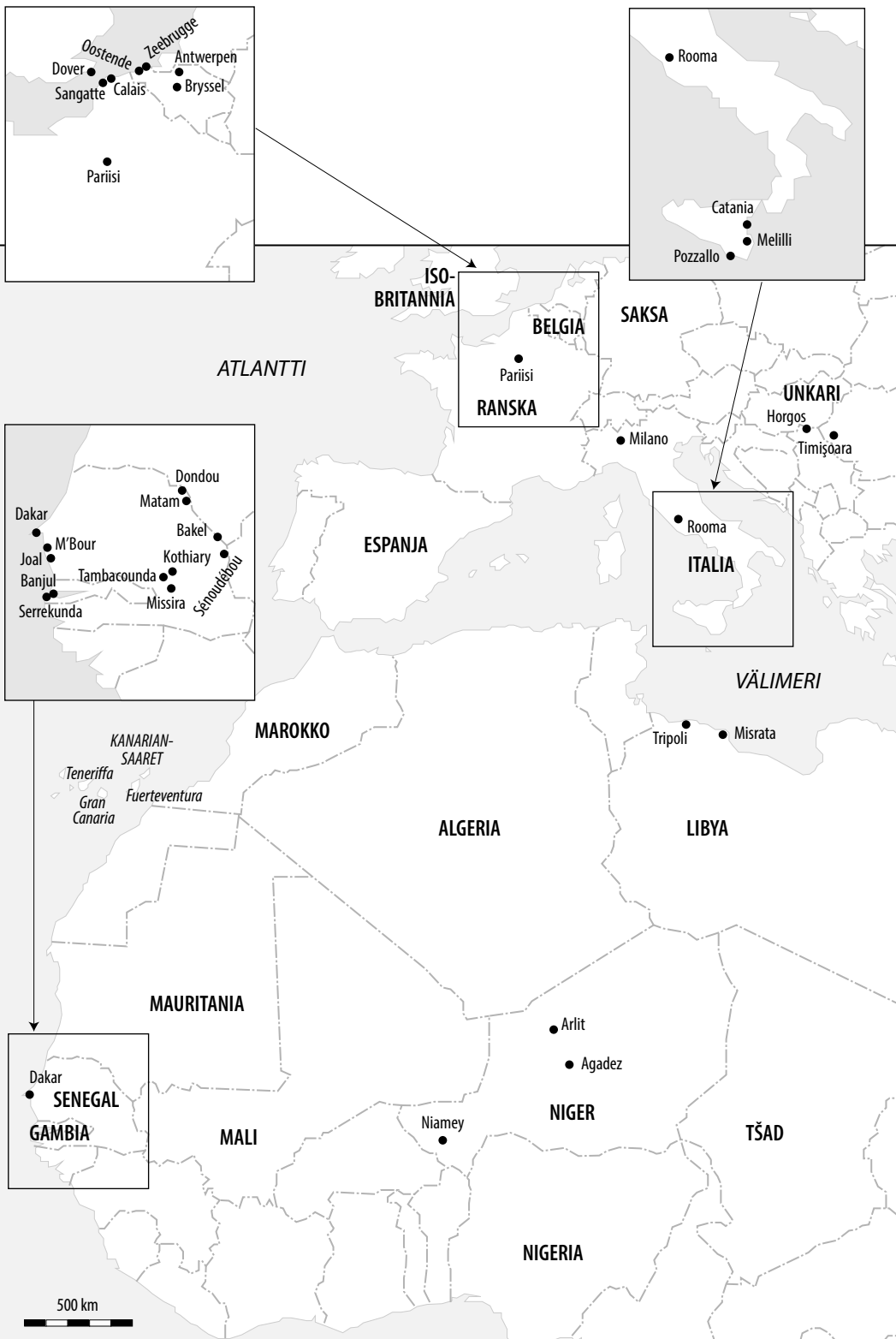
OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

SISÄLLYS

Aluksi: Rajalla	9
Taaperon unilääke	13
Teinin katse	21
Matkalla Norjaan	29
Petetyt lupaukset	41
Paperittomat veronmaksajat	51
Valkoisten pikkukivien vartijat	63
Riisuttu elämä	77
Pariisin prinsessat	85
Nimettömät	97
Läpikulkijat	119
Kadonneet	147
Merta edemmäs kalaan	177
Eläkeläisten unelmat	205
Syylinen vai syntipukki?	219
Epilogi: Kadonneiden laiva	231
Kiitokset	239

Kaiken maailman muukalaisille.

Aluksi:

RAJALLA

En muista, milloin kirjoitin aivan ensimmäisen kerran maahanmuutosta. Olen kirjoittanut siitä aina – siitä asti kun aloitin työt freelance-toimittajana vuonna 1999. Olin silloin 26-vuotias suomalainen maahanmuuttaja Ranskassa. Siitä on kulunut nyt 25 vuotta. Tunnen edelleen olevani maahanmuuttaja, vaikka muutama vuosi sitten sain Ranskan kansalaisuuden.

Muukalaisuuden kokemuksi juuret ovat kuitenkin kauempana, valinnoissa, joita vanhempani aikoinaan tekivät lähtiessään lähetystyöntekijöiksi ensin Namibiaan, sitten Senegaliin. Lapsena olin aina eri värinen kuin muut, kaverit ja opettajat, naapurin lapset ja torin tädit.

Kun vanhempani päättivät palata Suomeen, olin 15. Olin käynyt heidän kotimaassaan kolme kertaa ja viettänyt siellä vuoden ollessani 5–6-vuotias ja kesän ollessani 10 ja 13.

Suomessa minä vasta muukalainen olinkin. Ihonvärimini puolesta sulauduin joukkoon kuin kala veteen, eikä kukaan ymmärtänyt, miksi olin niin pihalla kaikesta.

Ylioppilaskirjoitusten jälkeen lähdin Ranskaan. En tuntenut sieltä ketään, mutta osasin kieltä, koska olin käynyt koulua ranskaksi Senegalissa. Muutama vuosi myöhemmin päätin asettua Pariisiin,

koska halusin työskennellä afrikkalaisen kirjallisuuden parissa, ja mahdollisuuksia siihen oli tuhat kertaa enemmän Ranskassa kuin Suomessa. Muistan, kuinka kotoisaksi oloni tunsin, kun ensimmäistä kertaa nousin metrosta Pohjois-Pariisissa, Château Rougen korttelissa: valkoiset olivat yhtäkkiä katukuvassa vähemmistönä, kaduilla puhuttiin wolofia, lingalaa ja bambaraa, ja jalkakäytävän vallanneet tädit myivät bissap-mehua kylmäkasseista ja maissintähkiä ostoskärryihin kyhätystä grillistä.

Koti!

Kun on kerran ollut muukalainen, kokemusta kantaa mukanaan aina. Minusta tuli toimittaja, joka on aina kirjoittanut maahanmuutosta. Muukalaisuus on niin merkittävä osa elämäni, etten voi olla kirjoittamatta siitä. Tiedän, miltä muukalaisuus tuntuu. Tiedän, että muukalaisuus asuu muiden katseessa, siinä kuulunko toisen silmissä »meihin» vai »heihin». Tiedän, miten katseet rakentavat rajoja ja millaista on olla rajan väärällä puolella. Mutta tiedän myös, miten katse voi muuttua ja raja kadota. Tiedän, miten valtava voima on kohtaamisella ja kokemuksella siitä, että jaamme yhteisen ihmisyyden.

Kaikkea tätä olen yrittänyt myös toimittajana välittää. Koen, että tärkein tehtäväni on viedä lukija paikkoihin, joihin hän ei muuten pääsisi, osaisi tai uskaltaisi mennä, kuuntelemaan ihmisiä, joita hän ei muuten kuulisi eikä tapaisi, katsomaan miltä maailma näyttää jonkun toisen silmin. Se joku toinen voi olla yhtä lailla rajavartija kuin rajan ylittäjä, EU-virkamies tai paperiton putkimies.

Tämä kirja kokoaa kohtauksia 25 vuoden ajalta. Tuona aikana valtioiden välisistä rajoista on tullut entistä vartioidumpia. Niille on pystytetty muureja ja piikkilanka-aitoja, asennettu lämpökameroita ja tutkia. Tuona aikana Euroopan rajoilla on kuollut United for Intercultural Action -järjestön laskujen mukaan 58 980 ihmistä. Järjestön luvut perustuvat lehtiartikkeleihin eivätkä niissä ole mukana kaikki ne merta ylittämään lähteneet veneet, jotka katoavat kokonaan ja joista ei lehdissä kirjoiteta mitään.

25:n viime vuoden aikana maahanmuutosta on myös tehty pelottava poliittinen ase. »Meidän» etumme nimissä lietsotaan muukalaisvihaa ja kerrotaan tarinoita »heistä», jotka ovat »meille» uhka. Sitä kerrottaessa unohtuu usein, että jokainen meistä on aina jonkun toisen näkökulmasta muukalainen. Jokainen meistä on joskus elämässään rajan väärällä puolella.

Tässä kirjassa rajat tappavat ja rajat ovat kohtaamispaikka. Rajoja ylitetään ja rajalle jäädään jumiin. Rajoja nousee yllättäviin paikkoihin, ja yhtä yllättäen ne katoavat.

Tervetuloa rajalle!

TAAPERON UNILÄÄKE

RANSKA 2001

Taksi ajaa juna-asemalta kohti merenrantaa ja Sangatten pientä kylpyläkaupunkia. Syyskuinen aamu on kolea ja sateinen. Olen lähtenyt liikkeelle ani varhain aamulla, imettänyt unisen vauvan, sulkenut varovasti kotioiven takanani, jotten herättäisi puolisoa ja vajaan vuoden ikäistä tytärtä, hypännyt aamun ensimmäiseen Eurostar-junaan Pariisissa, jäänyt pois Calais-Fréthun-asemalla, junan viimeisellä ranskalaispysäkillä ennen Kanaalin ali kulkevaa tunnelia. Tämä on ensimmäinen juttukeikkani lapsen syntymän jälkeen, ja minua jännittää hiukan, vaikken lähdekään kauas ja tulen illan viimeisellä junalla takaisin kotiin. Kyllä lapsi pärjää, ajattelen. Varmasti pärjää.

Kuski pysähtyy valtavan tehdashallin eteen. Ennen täällä valmistettiin kanaalin alittavan tunnelin holvitiiliä. Nyt kahden ja puolen hehtaarin rakennus on hätämajoituskeskus. Kahden viime vuoden aikana siellä on yöpynyt yhteensä 40 000 ihmistä.

Keskus sijaitsee hiukan kaupungin ulkopuolella, mäennyppylällä, josta on näkymä kohti rantaa ja punakattoisia omakotitaloja. Meri siintää alle kilometrin päässä, isot rahtilaivat lipuvat rantaviivaa pitkin. Hallin sisäänkäynnin eteen on pystytetty betoniporsaisiin ankkuroitu aita, jonka ristikkoihin on ripustettu pyykkiä kuivumaan. Sukat, paidat ja housut lepattavat merituulessa.

Vastapäisellä rannalla, alle kymmenen kilometrin päässä, on englantilainen Doverin kaupunki. Se on keskuksen asukkaiden päämäärä.

Vuosina 2000–2001 Sangatista on tullut maahanmuuton symboli ranskalaisessa mediassa. Pieni, 4 000 asukkaan kylpyläkaupunki tunnetaan vain ja ainoastaan hätämajoituskeskuksestaan. Siitä puhutaan usein »pakolaiskeskuksena», vaikkei kenellekään kulkijoista ole pakolaisstatusta. Valtaosa on laittomasti maassa eikä halua hakea turvapaikkaa Ranskasta vaan Englannista, jossa sopeutumisen ja uuden elämän aloittamisen arvellaan olevan helpompaa – johtui se sitten kielestä, maassa jo olevista tuttavista tai perheestä, tai mahdollisuudesta hakea työlupaa kuuden kuukauden oleskelun jälkeen.

Ranskan valtion rahoittama ja Punaisen Ristin ylläpitämä keskus avattiin, koska alueella liikkui satoja taivasalla yöpyviä ulkomaalaisia. Ilmiö sinänsä ei ole uusi. Ranskan rannikolla on liikkunut Englantiin pyrkiviä ihmisiä 1980-luvulta asti. Kansalaisuudet ovat vaihdelleet konfliktien myötä. Enemmistönä ovat olleet milloin vietnamilaiset, Sri Lankan tamilit, Tšekin romanit, kosovolaiset – tai tällä hetkellä afganistanilaiset. Pari vuotta sitten heitä alkoi näkyä katukuvassa niin paljon, että paikalliset asukkaat halusivat heidät pois silmistä.

Näkymä sisällä hallissa on sekoitus telttaleiriä ja rakennustyömaata. Valtavaan tilaan on pystytetty siisteihin riveihin kymmeniä työmaaparakeja sekä sinisiä ja keltaisia joukkueteltoja, joista jokaisessa on 12 retkisänkyä. Parakeissa olot ovat hiukan paremmat: asukkaita on vähemmän ja metallirunkoisissa sängyissä on oikeat patjat. Suihkut ja vessat sijaitsevat yhdellä seinällä, niitä on yhteensä 14 ja niihin on jatkuva jono. Metalliaidoilla erotetun ruokailunurkkauksen edessä jonotus alkaa jo hyvissä ajoin ennen ruoka-aikoja.

Peltiseinät ja -katto tekevät tilasta kaikuvan, ja korvissa soi jatkuvasti satojen ihmisten jokapäiväisen elämän tuottama hälinä. Keskus on suunniteltu alun perin korkeintaan 800 ihmiselle – pahimmillaan siellä on oleskellut samanaikaisesti 1 800 ihmistä.

Yksityisyyttä ei ole missään.

Kun vierailen keskuksessa, asukkaita on noin 900, joista satakunta on lapsia. Valtaosa ihmisistä on tullut tänne salakuljettajien avustuk-

sella, ja valtaosa maksaa myös seuraavasta etapista eli kanaalin ylityksestä. Tällä hetkellä hinta kieppuu tuhannen euron tienoilla, minulle kerrotaan. Sillä rahalla salakuljettajat tarjoavat ylitystä tavarajunaan tai laivaan nousevan rekan uumenissa tai Eurostar-junassa. Salakuljettajat pyrkivät rahastamaan myös niitä, jotka yrittävät ylitystä omin avuin. He kontrolloivat useita ylityksen kannalta strategisia paikkoja, kuten tunnelin sisäänkäynnin läheistä satama-alueetta, jonka läpikulusta he vaativat maksua. Puoli vuotta ennen vierailuani kymmenet kurdit ja afganistanilaiset päätyivät puukkotappeluun keskuksen sisällä, koska joku afganistanilaisista ei ollut halunnut maksaa satama-alueen »pääsymaksua» kurdiliigalle.

Iltaisin keskus tyhjenee, kun osa asukkaista lähtee yrittämään ylitystä. Aamulla poliisi kuljettaa yön aikana kiinni otetut takaisin keskuksen. Sisällä hallissa puhutaan »poliisitaksista». Huumori ei ole pahasta tällaisessa elämäntilanteessa.

On aamupäivä, ja moni asukkaista nukkuu ja kerää voimia uuteen yritykseen. Joka viikko 350–600 ihmistä alittaa tai ylittää Kanaalin, omin avuin tai salakuljettajien avustuksella. Siksi keskuksessa vaihtuu väki tiuhaan – ja oikeastaan se sopii kaikille. Ranskan viranomaiset eivät välttämättä halua kaikkia näitä ihmisiä turvapaikanhakijoiksi omalle maaperälleen, eikä mahdollisuutta hakea turvapaikkaa Ranskasta edes erikseen mainosteta keskuksessa. Tieto turvapaikkamenettelystä rajoittuu keskuksen ulko-oven vieressä sijaitsevan, Punaisen Ristin toimistoparakin seinälle teipattuun A4-arkkiin. Ranskalais- ja brittiviranomaisten rahoittama ja Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestö IOM:n keskusta varten laatima lehtinen ei puolestaan mainitse turvapaikkahakemuksia sanallakaan, vaan varoittaa ylityksen vaaroista ja siirtolaisten huonosta kohtelusta Isossa-Britanniassa sekä tarjoaa apua niille, jotka haluaisivat palata kotimaahan.

Tällaisiin paluupyyntöihin keskuksen johtaja Michel Derr ei ole törmännyt. Ja vain ani harva tulee kyselemään turvapaikan hakemisesta Ranskassa. Derr sanoo, että toki he auttavat hakemuksen jättämisessä,

jos sitä heiltä kysellään. Mutta sitten hän hymähtää: »Iso-Britannia on täällä niin lähellä, ettei kukaan halua pidätellä pakolaisia. Pakolaisvirta halutaan pitää nimenomaan virtana.»

Tai siis Ranska haluaa. Englanti mieluusti seisauttaisi virran saman tien, samoin kuin tunnelin junaliikenteestä vastaava Eurostar-yhtiö. Se on yrittänyt oikeusteitse lakkauttaa tai ainakin siirtää keskuksen kauemmas, pois häiritsemästä liiketoimintaansa – toistaiseksi onnistumatta.

Kun poliitikot keskustelevat Sangattesta, he sanovat, että keskuksen olemassaolo houkuttelee ihmisiä paikan päälle ja heidän mukanaan tulevat myös ihmissalakuljettajat. Ratkaisuksi vaaditaan kovempaa rajakontrollia ja keskuksen sulkemista.

Kuuntelen keskuksen johtajan selvitystä ja mietin, kuinka älyttömältä tilanne kuulostaa: ihmisiä estetään kulkemasta, syntyy suma, suma halutaan pois näkyvistä ja siirretään muualle, kulkemisesta tehdään hankalampaa ja toivotaan, että suma katoaa, vaikka maalaisjärjen mukaan se vain kasvaa. Sitten sanotaan, että suma vetää salakuljettajia ja siksi se pitäisi hävittää kokonaan.

Vielä en osaa aavistaa, kuinka monta muuta absurdia tilannetta ja tarinaa eteeni vielä tuleekaan, kun alan kirjoittaa entistä enemmän ihmisistä, jotka liikkuvat maasta toiseen.

Liityn pitkään lounasjonoon ja juttelen asukkaiden kanssa. Jokainen heistä on turvautunut salakuljettajaan jossain vaiheessa matkaa.

Ruokajonossa afganistanilainen Ahmad, 22, kertoo lähteneensä Kabulista kuusi kuukautta sitten. Hän on matkustanut ensin Iraniin kävellen ja rekalla, sitten Turkista Kreikkaan laivalla, minkä jälkeen hän jatkoi matkaa Italian kautta Ranskaan rekalla ja junalla. Matkaan on upponnut toistaiseksi 6 000 euroa. Hän sanoo kuulleensa Sangattesta jo Kabulissa. Kysyn, oliko se ratkaiseva tekijä lähtöpäätöksessä, niin kuin jotkut poliitikot Ranskassa ja Englannissa väittävät. Ahmadia naurattaa. No ei. Sangatte oli vain selkeä pysäkki matkalla.

Kabulista myös lähteneellä Nawaidilla, 18, ovat rahat loppuneet. Matkaan on mennyt jo 5 500 euroa. Niinpä Nawaid aikoo yrittää Kanaalin yli omin neuvoin. Itse asiassa hän on yrittänyt jo parikymmentä kertaa, kertaakaan onnistumatta. Toistaiseksi nuorella miehellä riittää energiaa. Sitä paitsi kaikki tietävät, ettei kukaan viivy keskuksessa muutamaa kuukautta pidempään – ennen pitkää onni osuu omalle kohdalle.

Iranilaisella Kianooshilla oli isompi budjetti. Hän lensi Turkista Pariisiin Syyrian kautta, portugalilaisella passilla. Kokonaishinnaksi tuli 7 700 dollaria. Nyt hän odottelee lähtöä Lontooseen.

Summat ovat isompia kuin mihin minulla ikinä olisi varaa. Mutta minulla onkin Suomen passi, jonka arvo maailmalla matkustaessa on samaa luokkaa kuin Kianooshin portugalilaispassilla. Sillä aukeavat monen maan rajat, viisumilla tai ilman. Kun aikoinani muutin Suomesta Ranskaan ensimmäistä kertaa, aikana jolloin Suomi ei vielä ollut Euroopan unionin jäsen, sain opiskelijaviisumin ja sen jälkeen oleskeluluvan ilman sen kummempia kummelluksia.

Mutta tästä passiasiasta ja sen yhteydestä siihen, miten itse kukin voi liikkua maasta toiseen, ei puhuta koskaan, kun keskustellaan maahanmuutosta. Puhutaan ihmissalakuljettajista ja rikollisuudesta ja rajojen vartioinnista, eikä kukaan kysy, miksi Nawaid ja Kianoosh ja Ahmad matkustivat nimenomaan tällä tavalla: kalliisti ja hankalasti ja joissakin kohdin hengenvaarallisesti, vaikka minun matkani Iraniin tai Afganistaniin olisi huomattavasti halvempi ja helpompi.

Johtaja Derr huokaa. »Usein ajatellaan, että rajojen sulkeminen ehkäisee ihmissalakuljetusta, mutta todellisuudessa se saa mafiat kukoistamaan.»

Samaa sanoi ulkomaalaiskysymyksiin erikoistunut tutkija Catherine Wihtol de Wenden, jonka tapasin hiukan ennen tänne tuloa. »Mitä enemmän kirjallisia todistuksia vaaditaan viisumia varten, sitä enemmän syntyy väärennettyjen ja väärien asiakirjojen kauppiaita», tutkija vakuutti.

Koputan yhden parakin oveen, ja minut kutsutaan sisään. Tässä kontissa asuu iranilainen Hadi, hänen vaimonsa ja kaksivuotias poikansa – ja sängyistä päätellen neljä viisi muuta ihmistä. Tämä on ollut Hadin perheen koti neljän viime kuukauden ajan. Perhe on yrittänyt luoda edes jonkinlaista yksityisyyttä ripustamalla lakanoita roikkumaan katosta. Kankaanohuet seinät heilahtelevat aina kun parakin ovi aukeaa.

Hadi on entinen basaarikauppias ja kertoo pyrkivänsä vielä Englantiakin kauemmas, Kanadaan asti. Hän on maksanut matkasta yli 15 000 euroa. Alun perin summaan piti kuulua myös Kanaalin ylitys, mutta salakuljettajat jättivät perheen keskellä yötä Calais'n lähistölle, rekkojen rahtausalueelle, jossa kaikki kyltit olivat englanniksi. Totuus paljastui Hadin perheelle vasta aamun valjetessa.

Hadi sanoo lähteneensä, koska hän haluaa lapselleen toisenlaisen tulevaisuuden kuin mitä kotimaalla on tarjota. »Meillä oli kotona kaikki, mitä tarvitsimme – kaikki paitsi vapaus.»

Kuuntelen Hadia, joka kertoo tarinaansa englanniksi. Hänen vaimonsa istuu sängyn reunalla, uupunut lapsi vieressään. Tunnelma kontissa on apea.

Sitten Hadi sanoo, että he ovat väsyneitä kaikkeen tähän. Takana on jälleen yksi epäonnistunut yritys. Jälleen kerran he olivat piiloutuneet pimeään turvin rekkaan ja jälleen kerran heidät oli löydetty ja kuljetettu takaisin keskukseen aamun valjetessa.

Ajattelen omaa lastani, jonka jätin kotiin nukkumaan samoihin aikoihin, kun poliisi kuskasi Hadia perheineen takaisin tähän valtavaan tehdashalliin, työmaaparakkiin lakanaseinillä eristettyyn muutamaman neliön tilaan, joka on juuri nyt tämän pienen, kaksivuotiaan pojan koti.

Päätän kysyä Hadilta suoraan, miten on mahdollista piiloutua rekkaan taaperon kanssa ja saada tämä pysymään hiljaa ja liikkumatta koko matkan ajan. Eikö heitä pelota, että lapsen itku tai äänet ilmiantavat koko perheen?

Hadin vaimo vastaa. Hän katsoo suoraan silmiin ja sanoo: »Lapselle on annettava unilääkettä, jotta matka olisi kaikille turvallinen.»

Illalla istun junassa kohti Pariisia, ja korvissani kaikuu edelleen hallin meteli. Kotona vauva hymyilee ja nukahtaa imetyksen jälkeen syliini.

En saa Hadin perhettä mielestäni. Kun juttuni ilmestyy, siinä ei mainita unilääkkeestä mitään, se ei sovi jutun tyyliin ja tuntuu sillä hetkellä mitättömältä yksityiskohdalta, jolla ei ole mitään tekemistä varsinaisen aiheen kanssa.

Mutta asia jää pyörimään mieleeni. Se pyörii siellä edelleen. Tyttöreni täyttää tänä vuonna 24, ja Hadin poika on pian 26. En tiedä, missä hän elää nykyisin, Englannissa vai Kanadassa vai jossain ihan muualla.

Mutta sen tiedän, että tuona syyskuisena päivänä vuonna 2001 Sangatessa ymmärsin ensimmäistä kertaa, kuinka eriarvoisia olemme, kun liikumme paikasta toiseen, ja mitä se konkreettisesti tarkoittaa. Se tarkoittaa esimerkiksi sitä, että minun ei ole koskaan tarvinnut varata unilääkettä mukaan, kun lähdän lapsen kanssa matkaan.

TEININ KATSE

RANSKA 2002

Sangatten-juttukeikan jälkeen jään miettimään liikkumista lasten kanssa. Minulla on itselläni pieni lapsi, mutta olen myös itse liikkunut hyvin pienestä asti.

Vanhempani olivat lähetystyöntekijöitä. Olin kolmen kuukauden ikäinen, kun aikoinaan lähdimme Suomesta. Asuimme ensin Englannissa, josta siirryimme Namibiaan, kun olin 10 kuukauden ikäinen. Olin 6-vuotias, kun muutimme Senegaliin, ja 15, kun palasimme Suomeen. Tiesin jo lapsena, millaista on vaihtaa maata, kieltä ja kulttuuria, millaista on jättää taakseen tutut maisemat ja kaverit, joita ei ehkä koskaan enää näe uudelleen. 70- ja 80-luvuilla ei ollut nettiä, puhelut maksoivat maltaita ja kirjeet kulkivat hitaasti maasta toiseen.

Sangatten-reissun jälkeen minua jää vaivaamaan keskuksen johtajan ohimennen mainitsema asia: viime aikoina Sangatteen on saapunut paljon yksin liikkeellä olevia lapsia ja nuoria. Heitä on ollut jopa 200 kuussa. Luku kuulosti hurjalta. Minä sentään liikuin maasta toiseen aina perheeni kanssa, en yksin.

Kun tutkin lukuja, käy ilmi, että vuonna 2001 Roissyn eli Charles de Gaullen lentokentälle Pariisiin saapui yhteensä 1 077 yksin matkustavaa alaikäistä, jotka ilmoittivat hakevansa turvapaikkaa Ranskasta. Määrä on kovassa kasvussa: vuonna 1999 heitä oli 264. Kahdessa vuodessa luku oli nelinkertaistunut.

Rajalla nämä lapset ja nuoret otetaan säilöön, mikä tarkoittaa oleskelua poliisin vartioimassa lukitussa keskuksessa lentokentän lähitöllä. Neljän päivän kuluttua tuomari päättää, voidaanko säilöönottoa jatkaa vai ei.

Kun kaivelen lisää tietoa, ymmärrän, että vielä edellisenä vuonna tuomarit vapauttivat järjestään kaikki alaikäiset tuon neljän päivän kuluttua, koska koko menettely katsottiin laittomaksi: alaikäinen ei voi edustaa itseään oikeudessa. Mutta uusi, vuonna 2002 voimaan tullut laki muutti käytäntöä. Lapselle alettiin määrätä heti rajalla laillinen edustaja, jonka tehtävä oli »avustaa lasta». Käytännössä se tarkoittaa sitä, että lapselle voidaan lukea karkotuspäätös, joka voidaan myös laittaa täytäntöön. Laki nimittäin suojaa lasta karkotukselta vasta, kun hän on virallisesti Ranskan maaperällä – eli kun hän vapautuu säilöönotosta.

Nämä tilanteet ratkaistaan Bobignyn käräjäoikeudessa, koska Roissyn lentokenttä sijaitsee tämän tuomioistuimen alueella.

Tässä salissa ei vielä olla virallisesti Ranskan maaperällä. Tai siis minä olen, samoin kuin tuomari, syyttäjä, asianajajat ja poliisit, jotka ovat kuljettaneet lentokentälle neljä päivää sitten saapuneet ulkomalaiset säilöönotosta käräjäoikeuteen – mutta nämä säilöön otetut ulkomalaiset eivät ole vielä Ranskassa. He ovat vielä rajalla, fyysisesti jo perillä mutta laillisesti ei kenenkään maalla, ovensuussa odottamassa, avautuuko ovi vai ei.

Yksi heistä on kuusitoistavuotias Y.W. Hänellä oli lippu Shanghaista Loméen, Togon pääkaupunkiin, mutta Pariisin-välilaskun aikana hän ilmoittautui lentokentän poliisille ja kertoi haluavansa hakea turvapaikkaa.

Nyt poika istuu tulkin ja asianajajan välissä käräjäoikeuden penkillä ja tuijottaa kenkiään asianajajan, tuomarin ja syyttäjän väitellessä pojan esittämän asiakirjan yksityiskohdista. Syyttäjä tiuskii, tuomari korottaa ääntään. Poika hätääntyy, hän ei ymmärrä ranskaa ja tulkki tulkkaa vain, kun pojalta itseltään kysytään jotain.